

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim - Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym : Przewodniczący : SSR Robert Kłosowski

Protokolant : sekret sądowy Joanna Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2018 roku w Lidzbarku Warmińskim

na posiedzeniu jawnym rozpoznał sprawę z powództwa małoletnich M. B. (1)
i R. B. reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową M. B. (2)

przeciwko K. B.

o podwyższenie alimentów na mał. M. i R. B.

orzeka

I. podwyższa z dniem 27 marca 2018 roku alimenty od pozwanego K. B. na rzecz małoletniego powoda M. B. (1), których wysokość po raz ostatni została ustalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 30.07.2014r. w sprawie VI RC 477/14 w kwocie po 400 zł miesięcznie do kwoty po 520 (pięćset dwadzieścia) złotych miesięcznie, płatnych do 10 dnia każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami za opóźnienie określonymi w art. 481 § 2 kc na wypadek opóźnienia w płatności każdej z rat, do rąk ustawowego przedstawiciela małoletniego powoda M. B. (2);

II. podwyższa z dniem 27 marca 2018 roku alimenty od pozwanego K. B. na rzecz małoletniego powoda R. B., których wysokość po raz ostatni została ustalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 30.07.2014r. w sprawie VI RC 477/14 w kwocie po 400 zł miesięcznie do kwoty po 480 (czteryście osiemdziesiąt) złotych miesięcznie, płatnych do 10 dnia każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami za opóźnienie określonymi w art. 481 § 2 kc na wypadek opóźnienia w płatności każdej z rat, do rąk ustawowego przedstawiciela małoletniego powoda M. B. (2);

III. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

IV. zasądza od pozwanego K. B. na rzecz powoda M. B. (1) kwotę 221,40 (dwieście dwadzieścia jeden 40/100) złotych brutto tytułem kosztów postępowania;

V. zasądza od pozwanego K. B. na rzecz powoda R. B. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych brutto tytułem kosztów postępowania;

VI. przyznaje ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim adw. A. B. - pełnomocnikowi powoda M. B. (1) ustanowionemu z urzędu kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych brutto tytułem pozostałej części wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu;

VII. przyznaje ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim adw. A. B. - pełnomocnikowi powoda R. B. ustanowionemu z urzędu kwotę 590,40 (pięćset dziewięćdziesiąt 40/100) złotych brutto tytułem pozostałej części wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu;

VIII. pozostałe koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie znosi;

IX. zasądza od pozwanego K. B. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu opłaty w części dotyczącej uwzględnionego powództwa cywilnego od której powodowie byli zwolnieni z mocy ustawy;

X. wyrokowi w punkcie I i II nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

/SSR Robert Kłosowski/

Sygn. akt III RC 131/17

UZASADNIENIE

M. B. (2) przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów M. B. (1) i R. B. wniosła przeciwko pozwanemu K. B. pozew o podwyższenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 30 lipca 2014 r. w sprawie VI RC 477/14 z kwoty po 400 złotych miesięcznie zasądzonej na rzecz każdego z małoletnich (łącznie 800 złotych miesięcznie) do kwoty po 800 złotych miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich (łącznie 1600 złotych miesięcznie).

W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż obecnie małoletni uczęszczają odpowiednio M. B. (1) do (...) klasy szkoły podstawowej, zaś R. B. do (...) klasy szkoły podstawowej. W związku z powyższym dzieci wymagają pokrycia wydatków związanych ze szkołą w postaci ubezpieczenia, składki na fundusz klasowy, zakupu obuwia oraz wydatków na bilety do kina i teatru w związku z wyjazdami organizowanymi przez szkołę. Na koszt utrzymania małoletnich składają się również wydatki, wg. określenia przedstawicielki ustawowej powodów, związane z domem, w postaci : wyżywienia, opłaty czynszu, gazu prądu etc. Obaj małoletni często również chorują, a w związku z tym konieczne jest zakupienie lekarstw. M. B. (2) wskazała, iż pozwany jest żołnierzem zawodowym i z tego tytułu pobiera miesięczne uposażenia w wysokości 2900 złotych netto. Nadto uzyskuje dofinansowanie do mieszkania w kwocie 510 złotych, 13-tą pensję, tzw. mundurówkę w wysokości 2400 złotych, wypłaty świadczenia tzw. wczasy pod gruszą w wysokości 2220 złotych oraz dodatkowe wynagrodzenie związane np. z wyjazdami na poligon. Nadto pozwany pracuje jako strażak w ochotniczej straży pożarnej i za każdą interwencję ma wypłacany ekwiwalent. Ustosunkowując się do swojej sytuacji materialnej matka małoletnich podała, iż jest osobą bezrobotną, bez dochodu. Poszukuje pracy, nawet dorywczej, jednakże poza krótkimi okresami stażu, bezskutecznie. Jedynym źródłem dochodu oprócz alimentów są świadczenia z opieki społecznej oraz świadczenia z programu 500+.

Pozwany K. B. w odpowiedzi na pozew wniosł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, iż w okresie od ostatniego orzeczenia ustalającego wysokość alimentów na rzecz jego dzieci nie zaszły żadne istotne zmiany wzajemnych stosunków stron. W czasie kiedy wydawano orzeczenie o alimentach pozwany nie mieszkała już razem z dziećmi, prowadził oddzielne gospodarstwo domowe, dzieci zamieszkiwały wspólnie z matką i uczęszczały do szkoły podstawowej. Obecnie wskazane okoliczności pozostają niezmienione. Pozwany dodał, iż argument powodów wskazujący na okres wzrostu jest nietrafiony, albowiem w czasie kiedy Sąd Okręgowy orzekł o wysokości obowiązku alimentacyjnego dzieci również znajdowały się na etapie wzrostu i również potrzebowały okresowej zmiany (zakupu) ubrań. Także argument dotyczący częstych chorób małoletnich był brany pod uwagę przez sąd orzekający o alimentach, albowiem ten argument podnoszony był przez matkę dzieci w czasie postępowania rozwodowego. Dodatkowo w trakcie wcześniejszej sprawy matka małoletnich podnosiła, iż podjęła naukę w kierunku „opiekunka dziecięca”, którą miała zakończyć w roku szkolnym 2014/2015. W związku z tym ponosiła wydatki w wysokości ok. 160 złotych miesięcznie. Obecnie więc jej możliwości zarobkowe poprawiły się, albowiem po pierwsze, nie ponosi już wskazanych kosztów, a po drugie, opiekunka dla dzieci, w realiach braku osób o wskazanych kwalifikacjach, jest osobą bardzo poszukiwaną na rynku pracy (praca w przedszkolach i żłobkach). Nadto w odróżnieniu od poprzedniej sytuacji matka małoletnich uzyskała wsparcie z programu 500+., co również wpłynęło na poprawę jej sytuacji. W dalszej części uzasadnienia do odpowiedzi na pozew pozwany wskazał również na okoliczność, iż jego możliwości zarobkowe i sytuacja majątkowa również nie zmieniły się. Wskazał, iż jego wynagrodzenie jest mniejsze niż wskazała powódka i wynosi obecnie 2807,24 złotych

netto. Potwierdził, iż otrzymuje dodatek mieszkaniowy w kwocie 510 złotych, dodatkowe wynagrodzenie za służbę w 2017 r. wyniosło 615 złotych, za służbę na poligonie 1140 złotych, wczasy pod gruszą 2755 złotych, 13-ta pensja 2479 złotych. Pozwany wskazał również, iż mundurówka nie jest dodatkowym wynagrodzeniem, albowiem są to środki celowe służące zakupu, praniu i konserwacji noszonych w ciągu roku mundurów. Jego aktywność w ochotniczej straży pożarnej, jak sama nazwa wskazuje, jest przejawem aktywności społecznej, zaś uzyskiwany ekwiwalent służy zakupowi środków ochrony przeciwpożarowej. Pozwany dodał również, iż całość ekwiwalentu urlopowego przeznaczył na zorganizowanie wypoczynku letniego synów. K. B. dodał również, iż stan zdrowia, wiek matki małoletnich powodów M. B. (2) wskazuje, iż koncentruje się ona wyłącznie na żądaniach wysuwanych pod adresem pozwanego, zamiast podejmowania starań zmierzających do podjęcia pracy. Postawa taka zmierza w dość niebezpiecznym kierunku nadużycia prawa, co nie powinno korzystać z ochrony. Wygodnie jest bowiem ze strony matki małoletnich powodów żądać zwiększenia udziału pozwanego w kosztach utrzymania małoletnich, przy jednoczesnym braku stosownych starań z jej strony, w szczególności starań zmierzających do uzyskania pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. B. (2) i K. B. zawarli związek małżeński w dniu (...). Ze związku tego posiadają dwóch synów : M. B. (1) urodzonego w dniu (...) w O. oraz R. B. urodzonego w dniu (...) w L..

/odpis aktu małżeństwa k. 4 akt VI RC 477/14, odpisy aktów urodzenia małoletnich k. 5-6 akt VI RC 477/14, bezsporne/

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z 30 lipca 2014 r. w sprawie o sygn. akt VI RC 477/14 orzeczono rozwód małżeństwa K. B. i M. B. (2). Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi powierzono obojgu rodzicom ustalając miejsce pobytu małoletnich przy matce. W wyroku rozwodowym Sąd zobowiązał strony do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania ich dzieci i z tego tytułu zasądził od K. B. na rzecz małoletnich M. i R. B. alimenty w kwocie po 400 złotych miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich (łącznie 800 złotych miesięcznie).

/wyrok k. 120 akt VI RC 477/14, bezsporne/

W czasie kiedy po raz ostatni orzekano o alimentach, tj. w lipcu 2014 r. małoletni powód M. B. (1) miał 8 lat i uczęszczał do I klasy szkoły podstawowej. Małoletni R. B. miał 6 lat i uczęszczał do przedszkola. Opłaty związane z pobytem małoletniego w przedszkolu wynosiły miesięcznie 120 złotych opłata stała oraz ok. 120 złotych opłata za obiady. Koszty te były ponoszone wspólnie przez rodziców małoletniego, na ogół w ten sposób, iż w jednym miesiącu koszty te opłacała M. B. (2), zaś w kolejnym K. B.. Małoletni mieszkali wraz z matką w mieszkaniu socjalnym. Opłaty związane z użytkowaniem tego mieszkania wynosiły ok. 700-800 złotych miesięcznie i były ponoszone przez pozwanego. Pozwany przekazywał nadto na rzecz synów miesięcznie kwotę 600 złotych. Dzieci często chorowały, w tym czasie opiekę nad nimi sprawowała M. B. (2). Od lipca 2012 r. M. B. (2) pozostawała bez pracy, nie uzyskiwała zasiłku dla bezrobotnych. We wcześniejszym okresie pracowała w spółce (...) w L., jednakże z uwagi na częste nieobecności spowodowane pobytem na zwolnieniach lekarskich dzieci została zwolniona z pracy. W lipcu 2014 r. M. B. (2) pozostając bezrobotna podejmowała prace dorywcze polegające na sprzątaniu mieszkań i okresową opieką nad córką koleżanki. Z tego tytułu osiągała dochód w kwocie ok. 200-300 złotych miesięcznie. Uzyskiwała również świadczenia z opieki społecznej w postaci zasiłków rodzinnych. Wymieniona w 2014 r. kontynuowała naukę w policealnym studium w O. na kierunku opiekunka dziecięca. Nauka była bezpłatna, M. B. (2) ponosiła jedynie koszty dojazdów w kwocie ok. 160 miesięcznie.

Pozwany K. B. w czasie kiedy po raz ostatni orzekano o alimentach pracował jako żołnierz zawodowy uzyskując wynagrodzenie w wysokości 2367 złotych netto. Pozwany uzyskiwał również dodatek mieszkaniowy w wysokości 450 złotych miesięcznie. Raz w roku pozwany uzyskiwał tzw. mundurówkę w wysokości 300 złotych. Z uwagi na stan zdrowia nie uczestniczył w zajęciach na poligonie. Pozwany zamieszkiwał sam w wynajmowanym mieszkaniu za które płacił miesięcznie kwotę 600 złotych.

/zaświadczenie o kontynuowaniu nauki k. 24 akt VI RC 477/14, zaświadczenie o statusie osoby bezrobotnej k. 27 akt III RC 477/14, wysokości dochodu k. 5 akt VI RC 1370/08, zaświadczenie o wysokości zarobków k. 28 akt III RC 477/14, przesłuchanie stron k. 115-117 akt VI RC 477/14, przesłuchanie stron k. 307-311/

Obecnie małoletni M. B. (1) ma 12 lat i uczy się w V klasie szkoły podstawowej. Małoletni nie uczęszcza na żadne dodatkowe płatne zajęcia. Jest zdrowy, nadal jednak okresowo, raz na miesiąc lub dwa miesiące choruje na infekcje górnych dróg oddechowych, miewa zapalenia gardła, oskrzeli itp. Nie zawsze leczenie polega na podawaniu antybiotyków. Koszt leczenia małoletniego wynosi jednorazowo kwotę ok. 50-60 złotych miesięcznie. W celu podniesienia poziomu odporności M. B. (2) podaje dziecku witaminy i tran.

Małoletni R. ma obecnie 10 lat i uczęszcza do III klasy szkoły podstawowej. Nie uczęszcza na żadne dodatkowo płatne zajęcia. Podobnie jak brat miewa infekcje górnych dróg oddechowych. Koszt leczenia małoletniego wynosi jednorazowo kwotę ok. 50-60 złotych miesięcznie.

Dzieci nadal zamieszkują wspólnie z matką w tym samym mieszkaniu co dotychczas. Opłaty za mieszkanie wynoszą obecnie kwotę 700-750 złotych miesięcznie i obecnie są już ponoszone przez matkę małoletnich.

M. B. (2) ma obecnie 37 lat. Z zawodu jest kucharzem, posiada także kwalifikacje uprawniające ją do podjęcia zatrudnienia na stanowisku pomoc nauczyciela, czy też wychowawcy przedszkolnego. Matka małoletnich powodów nie pracuje. Nie uzyskuje obecnie zasiłku dla bezrobotnego. W okresie ostatnich 4 lat, jakie minęły od orzeczenia rozvodu aktywnie poszukiwała i nadal poszukuje pracy. Podejmowała okresowe zatrudnienie m.in. na stażu z Urzędu Pracy, w ramach prac interwencyjnych czy też w Szkolnym (...)w L.. Wykonywała również prace dorywcze polegające na sprzątaniu mieszkań, częściowo odpłatnie, częściowo w zamian za korepetycje dla syna z matematyki. Oprócz posiadanych kwalifikacji zawodowych główną przeszkodą w podjęciu stałej pracy jest fakt opiekania się przez wymienioną dwójką dzieci. Nie może ona przy tym liczyć na pomoc w tym zakresie pozwanego, który obecnie wyprowadził się z L. do miejscowości S. i odwiedza dzieci średnio raz w miesiącu. W szczególności M. B. (2) nie może świadczyć pracy na zmiany, czy też w godzinach popołudniowych, po godzinie 15.00-16.00. Jedynie małoletniemu R. do czasu ukończenia przez niego III klasy (wg planu czerwiec 2018 r.) przysługuje prawo do bezpłatnego pobytu w świetlicy szkolnej. Matka małoletnich radzi sobie z tym problemem posyłać dzieci po szkole do biblioteki publicznej, która jest czynna do godziny 16.00. Po godzinie 16 matka małoletnich nie ma nikogo, kto mógłby na stałe zająć się dziećmi, w szczególności jej rodzina nie mieszka na terenie L.. Obecnie M. B. (2) zgłosiła się na kurs organizowany przez Urząd Pracy w następstwie którego uzyska uprawnienia do prowadzenia pojazdów określonych w kategorii „B” prawa jazdy oraz uprawnienia do prowadzenia, obsługi biura.

Matka małoletnich powodów utrzymuje się z alimentów przyznanych jej w wyroku rozwodowym przez pozwanego w kwocie 200 złotych miesięcznie. Uzyskuje dodatek mieszkaniowy z M. (...)w kwocie 203 złote miesięcznie, zasiłek rodzinny w kwocie po 124 złote miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich oraz zasiłek z programu 500+ na dwójkę dzieci. Obecnie nie wykonuje żadnych prac dorywczych.

Pozwany K. B. jest nadal żołnierzem zawodowym. Jego miesięczny dochód wynosi ok. 2981 złotych netto. Pozwany raz w roku otrzymuje tzw. mundurówkę w kwocie ok. 2400 złotych oraz co miesiąc dodatek mieszkaniowy w wysokości 510 złotych. Celem zorganizowania wypoczynku dla siebie i dzieci pozwany otrzymał również kwotę 2220 złotych tytułem tzw. „wczasów pod gruszą”. Dodatkowo w przypadku pobytu na poligonie pozwany otrzymuje dodatek za każdy dzień. Łącznie w 2017 r. pozwany z tego tytułu otrzymał dodatkowe świadczenie w kwocie 1140 złotych. K. B. obecnie jest aktywnym członkiem Ochotniczej Straży Pożarnej w S.. W związku z tym w przypadku udziału w akcjach ratowniczych pozwanemu przysługuje rekompensata zależna od czasu trwania akcji . W 2017 r. pozwany z tego tytułu otrzymał kwotę 182,70 złotych. Obecnie K. B. nie zamieszkuje już sam w wynajmowanym mieszkaniu, ale przeprowadził się do swojej partnerki w S.. Wymieniony zamieszkuje tam wspólnie z dwójką dzieci swojej partnerki z innego związku. Koszty utrzymania mieszkania wynoszą ok. 115 złotych za energię elektryczną, 160 złotych miesięcznie za wodę i ogrzewanie. Podatek od gruntu wynosi 237 złotych rocznie. Koszty te ponoszone są po połowie przez

pozwanego i jego partnerkę. Partnerka pozwanego pracuje uzyskując wynagrodzenie w wysokości ok. 1500 złotych netto.

Pozwany regularnie i w terminie uiszcza alimenty na rzecz dzieci w kwocie po 400 złotych miesięcznie oraz na rzecz byłej żony w kwocie po 200 złotych miesięcznie. Utrzymuje regularny kontakt telefoniczny z synami. Średnio raz w miesiącu zabiera syna M. na weekend. R. jeździ do ojca rzadziej. K. B. w wakacje 2017 r. zorganizował małoletnim wypoczynek za pieniądze uzyskane w ramach świadczenia wczasów pod gruszą. Pozwany poza kwotą alimentów oraz zorganizowaniem pobytu w czasie wakacji nie uczestniczy w dodatkowym zakresie w utrzymaniu małoletnich, w szczególności nie przekazuje żadnych dodatkowych kwot na ich utrzymanie, jedynie we wrześniu 2017 r. zakupił synom plecaki do szkoły, zaś dwa lata temu kupił jednemu z synów (M.) kurtkę zimową.

/rozliczenie zużycia energii elektrycznej k. 10, wymiar opłat k. 15, decyzje MOPS k. 16-17, 19-23, sprawozdanie z przebiegu stażu k. 32-33, świadectwo pracy k. 34, zaświadczenie o wysokości przychodu z tytułu prac społecznie użytecznych k.36, kopia zaświadczenia o kontynuowaniu nauki k. 82, umowy użyczenia k. 87-90, zaświadczenie OSP S. k. 90, decyzja w sprawie wymiaru podatku k. 94, świadectwo pracy k. 114, zaświadczenie z urzędu pracy k. 119, zaświadczenie o wysokości dochodu k. 273, informacja Urzędu Pracy dotycząca ofert pracy wobec M. B. (2) k. 274-275, umowa uczestniczenia w projekcie kierunek praca k. 279-282, przesłuchanie stron k. 307-311/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie Sąd oparł w głównej mierze na dokumentach przedłożonych przez strony oraz dokumentach zawartych w aktach VI RC 477/14, jak również na podstawie zeznań stron postępowania. Należy wskazać, iż zasadniczo sytuacja materialna stron, uzyskiwane dochody, ponoszone wydatki nie była sporna. Okolicznością sporną w niniejszej sprawie pozostawała właściwie jedynie kwestia podejmowania przez matkę małoletniej wszystkich niezbędnych działań zmierzających do znalezienia przez nią pracy. Pozwany zarzucał bowiem w niniejszym postępowaniu M. B. (2), iż ta koncentruje się wyłącznie na żądaniach wysuwanych pod adresem pozwanego K. B., zamiast podejmowania starań zmierzających do podjęcia pracy. Pozwany wskazywał m.in. iż wygodnie jest matce małoletnich powodów żądać zwiększenia udziału pozwanego w kosztach utrzymania małoletnich, przy jednoczesnym braku stosownych starań z jej strony zmierzających do uzyskania pracy. Jak się wydaje wskazany spór pomiędzy stronami dotyczył nie tyle konkretnych okoliczności ustalonego stanu faktycznego, w tym zwłaszcza : gotowości do pracy, współpracy matki powodów z Urzędem Pracy, reagowania na propozycje pracy, samodzielnego poszukiwania pracy, wreszcie okresów stażu, czy też prac interwencyjnych itp., ale interpretacji wskazanych faktów. Pozwany nie kwestionował podawanych przez M. B. (2) okoliczności związanych z jej działaniami w tym zakresie, a jedynie kwestionował to, czy działanie te były wystarczające. Jak już powyżej wskazano jest to kwestia nie tyle ustalenia stanu faktycznego, co jego oceny. Ocena ta dokonywana jest zaś przez Sąd, który ustalając wysokość należnych alimentów winien każdorazowo odnieść się do kwestii związanych z wykorzystaniem możliwości zarobkowych osób zobowiązanych do alimentacji małoletnich.

Odnosząc się wprost do oceny prawnej zgłoszonego żądania wskazać należy, iż obowiązek dostarczania środków utrzymania i wychowania dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, zgodnie z art. 133 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (krio) obciąża rodziców tego dziecka. Rodzice dziecka są więc obowiązani wspólnie do przyczyniania się do zaspokajania potrzeb dziecka, przy czym obowiązek ten ciąży również na tym z rodziców, z którym dziecko na co dzień przebywa.

Zakres świadczeń alimentacyjnych reguluje natomiast z art. 135 § 1 krio zgodnie z którym zakres świadczeń alimentacyjnych zależy z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz z drugiej strony od finansowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Brzmienie art. 135 § 1 krio wskazuje więc, iż każdorazowo zakres świadczeń alimentacyjnych ograniczony jest z jednej strony usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego, a z drugiej strony możliwościami zarobkowymi zobowiązanego. Innymi słowy kwota zasądzonych alimentów nie może przekraczać usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej, ani też nie może przekraczać możliwości osób

zobowiązanych. Potrzeby te winny być zaspokajane przez oboje rodziców, z tym że obowiązek alimentacyjny rodziców po rozwodzie wobec dziecka nie jest symetryczny (po połowie, ew. z uwzględnieniem osobistych starań), ale ma charakter zindywidualizowany i zależy zawsze od indywidualnych możliwości majątkowych i zarobkowych każdego z rodziców. Możliwości te są oceniane więc oddzielnie dla każdego z rodziców. Dodać również należy, iż wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka może polegać także na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie. Uwzględnianie jako wkładu alimentacyjnego osobistych starań w utrzymanie i wychowanie dziecka jest szczególnie istotne w sytuacji dzieci małych lub też dzieci wymagających stałej opieki z innego powodu np. ze względu na ich niepełnosprawność, ciężką i długotrwałą chorobę wymagającą opieki ze strony innych osób. Oczywistym bowiem jest, iż takie dzieci wymagają dużo więcej troski, opieki, uwagi a tym samym osobistych starań niż dzieci zdrowe i starsze np. kilkunastoletnie, czy też wręcz pełnoletnie.

W tym miejscu wobec twierdzeń pozwanego dodać również należy, iż z mocy art. 135 § 3 krio na zakres świadczeń alimentacyjnych nie wpływają :

- świadczenia z pomocy społecznej lub funduszu alimentacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- świadczenia, wydatki i inne środki finansowe związane z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej,
- świadczenie wychowawcze, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tzw. 500+)
- świadczenia rodzinne, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 114 z późn. zm).

Stąd też już w tym miejscu wskazać należy, iż uzyskanie w ostatnim okresie (po lipcu 2014 r.) przez M. B. (2) świadczeń z programu 500+, czy też uzyskiwanie świadczeń z rodzinnych, czy też świadczeń z opieki społecznej nie może być uwzględniane jako podstawa do zaniżenia wysokości obowiązku alimentacyjnego ciążącego na pozwanym.

Z kolei zgodnie z art. 138 krio można żądać zmiany wysokości zasądzonych alimentów w przypadku zmiany stosunków między stronami. Zatem podstawą powództwa określonego w art. 138 krio może być tylko taka zmiana stosunków, która nastąpiła nie wcześniej niż wydaniu prawomocnego wyroku zasądzającego alimenty i jest na tyle istotna, że wpływa na wysokość zasądzonych alimentów. Przez zmianę stosunków rozumieć należy zmianę sytuacji osobistej, rodzinnej, majątkowej każdej ze stron. Do zmiany sytuacji majątkowej dochodzi w szczególności w przypadku zmiany dochodów stron, przesunięć w ich majątku; zwiększenia się bądź zmniejszenia koniecznych wydatków i kosztów utrzymania; uzyskania nowych możliwości zarobkowania bądź też w przypadku utraty dotychczasowych. Zmiana sytuacji osobistej i rodzinnej będzie miała miejsce w szczególności w przypadku zmiany stanu zdrowia stron wpływającego na ich możliwości zarobkowe oraz wydatki, jak również w przypadku zwiększenia się bądź zmniejszenia liczby osób pozostających na ich utrzymaniu. Sąd bada przy tym zawsze, czy przedstawione powyżej procesy zaszły po stronie zarówno zobowiązanego jak i uprawnionego.

Dokonując analizy ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego z uwzględnieniem powyższych wskazań stwierdzić należy, iż w ocenie Sądu w czasie od ostatniego wyroku określającego wysokość alimentów (lipiec 2014 r.) zaszła istotna zmiana wzajemnych stosunków, która uzasadnia zwiększenie wysokości alimentów zasądzonych od pozwanego na rzecz jego małoletnich synów.

Zdaniem Sądu wraz z wiekiem wzrosły usprawiedliwione potrzeby małoletnich M. i R. B.. Synowie pozwanego mają obecnie 10 i 12 lat. W lipcu 2014 r. kiedy to orzekano po raz ostatni o alimentach małoletni mieli odpowiednio 6 i 8 lat. Ich potrzeby w ocenie Sądu są dużo wyższe niż w 2014 r. Małoletni znajdują się w okresie szybkiego wzrostu oraz rozwoju, co sprawia, iż dotychczasowe potrzeby w zakresie np. żywienia, ubrania, kosmetyków etc. rosną, jak również pojawiają się nowe potrzeby, wcześniej nieistniejące, a które wymagają zaspokojenia. To, że małoletni rosną nie oznacza wyłącznie, jak chce pozwany, iż zachodzi konieczność wymiany ich ubrań; aczkolwiek

i w tym zakresie koszty zakupu odzieży w przypadku dzieci małych są niższe niż koszty zakupu ubrań dzieci starszych. Podobnie jest z kwestią wyżywienia, zakupu kosmetyków, środków czystości, czy też leczenia. Wzrost usprawiedliwionych potrzeb związanych ze wzrostem dziecka oznacza jednak również pojawienie się nowych potrzeb związanych z edukacją, rozwojem posiadanych umiejętności, zainteresowań dziecka, tak aby w sposób możliwie pełny, poprzez zdobycie odpowiednich kwalifikacji i rozwój zdolności interpersonalnych przygotować dziecko do życia w społeczeństwie, zwłaszcza poprzez możliwość znalezienia pracy i uzyskanie zdolności do samodzielnego utrzymania. Tytułem przykładu można jedynie wskazać na potrzeby związane z zakupem komputera. Potrzeby takie właściwie nie istnieją, bądź też nie są niezbędne, jako forma edukacji, w okresie wcześniejszym gdy małe dzieci dopiero rozpoczynają edukację. Jednakże wraz z jej rozpoczęciem, nie tylko z uwagi na przedmiot informatyki obecny w nauczaniu od I klasy, pojawiają się te potrzeby jako niezbędne, w obecnych czasach element edukacji młodego człowieka. Podobnie w zakresie edukacji, rozwijaniem własnych zainteresowań pojawiają się potrzeby związane z zakupem książek, udziałem w wycieczkach szkolnych mających walor edukacyjny etc. Stąd też w ocenie Sądu obecnie utrzymanie małoletnich, pokrycie ich usprawiedliwionych potrzeb wymaga co najmniej kwoty 950-1000 złotych miesięcznie, przy czym z uwagi na wiek potrzeby M. B. (1) są większe, niż jego młodszego o 2 lata brata.

Jeżeli chodzi o rodziców małoletnich to stwierdzić należy, iż w ocenie Sądu, w okresie od ostatniej sprawy o alimenty sytuacja materialna oraz możliwości zarobkowe matki małoletnich uległy niewielkiemu pogorszeniu. W czasie rozwodu matka powodów pracowała jedynie dorywczo uzyskując wynagrodzenie w kwocie 200-300 złotych związane ze sprzątnięciem mieszkań. Z tych środków pokrywała co dwa miesiące koszt pobytu młodszego syna w przedszkolu. Całość należności związanych z pokryciem kosztów zajmowanego mieszkania pokrywał pozwany. Była to kwota ok. 700 złotych miesięcznie. Nadto M. B. (2) uzyskiwała na utrzymanie dzieci od pozwanego kwotę 600 złotych miesięcznie. Łącznie więc dysponowała kwotą ok. 900 złotych, zaś jej stałe wydatki związane wyłącznie z pobytom syna R. w przedszkolu oraz nauką wynosiły ok. 280 złotych miesięcznie. Obecnie uwzględniając nawet łączną kwotę uzyskiwanych alimentów 1000 złotych jej dochód jest niewiele wyższy niż w 2014 r., jednakże stałe wydatki związane chociażby wyłącznie z utrzymaniem mieszkania wynoszą dużo więcej bo kwotę 500 złotych miesięcznie (700 złotych opłaty – 200 złotych zasiłek mieszkaniowy). Dodać przy tym należy, iż w ocenie Sądu M. B. (2) w sposób maksymalny wykorzystuje posiadane możliwości zarobkowe. Możliwości te z uwagi na wykształcenie, ale też wcześniejszą jak i obecną konieczność opieki nad dziećmi są mniejsze niż pozwanego, który nie ma takich ograniczeń. Może on więc świadczyć pracę w wojsku, co w przypadku matki powodów byłoby niemożliwe. Zdaniem Sądu powódka wykazała, iż nie pozostaje bierna i cały czas dąży do poprawy swoich kwalifikacji i znalezienia pracy. Jak wynika z informacji Powiatowego Urzędu Pracy w L. k. 274-275 M. B. (2) wielokrotnie i aktywnie podejmowała działania dążące do uzyskania pracy. Z różnych przyczyn, nie zawinionych jednak przez wymienioną, okazały się one nieskuteczne.

Od lipca 2014 r. zdecydowanej i wydatnej poprawie uległa z kolei sytuacja pozwanego. Jest on nadal żołnierzem zawodowym. W 2014 r. jego dochód był jednak znacząco niższy i wynosił 2367 złotych netto, uzyskiwał świadczenia w postaci dodatku mieszkaniowego w kwocie 450 złotych oraz tzw. mundurówkę. Z uwagi na stan zdrowia nie uczestniczył w wyjazdach na poligon. Obecnie dochód netto pozwanego jest znacząco wyższy i wynosi 2981 złotych. Nadal uzyskuje on w wysokości nieznacznie zwiększonej niż w 2014 r. świadczenia dodatkowe w postaci dodatku mieszkaniowego i tzw. mundurówki. Nową okolicznością związaną z dochodami pozwanego jest uzyskiwanie dodatkowych świadczeń związanych z wyjazdami na poligon w kwocie 1140 złotych za 2017 r. rocznie. Pozytywnym zmianom w zakresie dochodu pozwanego K. B. towarzyszyły również pozytywne zmiany w zakresie wysokości ponoszonych niezbędnych wydatków. W 2014 r. pozwany płacił na rzecz małoletnich powodów kwotę 600 złotych, opłacał część z kosztów pobytu syna R. w przedszkolu w kwocie 120 złotych miesięcznie oraz opłacał całość kosztów użytkowania zajmowanego przez synów i byłą żonę mieszkania w kwocie 700 złotych miesięcznie. Łącznie na ten cel przeznaczał ok. 1420 złotych. Nadto pozwany ponosił wówczas także koszty wynajmowania zajmowanego przez siebie mieszkania w kwocie 600 złotych. Stałe wydatki pozwanego sięgały więc wówczas kwoty ponad 2000 złotych. Obecnie zaś wliczając nawet alimenty na rzecz byłej żony wydatki te są dużo mniejsze i wynoszą ok. 1400 złotych miesięcznie. Składa się na nie alimenty na rzecz dzieci oraz byłej żony oraz połowę wydatków na mieszkanie. Pozwany jest bowiem obecnie w nowym związku, zamieszkuje wspólnie z partnerką, z którą dzieli się kosztami utrzymania mieszkania po połowie. K. B. deklaruje również, iż prowadzi całkowicie oddzielne gospodarstwo ze swoją partnerką, m.in. zakupując

oddzielnie żywność, czy też środki czystości. Podkreślenia wymaga, iż jest to również bardzo korzystne rozwiązanie dla pozwanego. W przypadku wspólnego prowadzenia gospodarstwa z partnerką i jej dziećmi, dochody pozwanego i jego partnerki, która zarabia dwa razy mniej podlegałyby zsumowaniu i podziału na 4 części. Wybrany przez pozwanego model ułożenia relacji ekonomicznych z obecną partnerką jest więc korzystniejszy dla pozwanego, pozwala mu bowiem przeznaczać całość wynagrodzenia na własne potrzeby, co w ocenie Sądu zawiązką rekompensuje mu konieczność deklarowanych wysokich kosztów związanych z dojazdami do pracy.

W rezultacie uwzględniając wskazane powyżej okoliczności, tj. wzrost usprawiedliwionych potrzeb małoletnich M. B. (1) i R. B. oraz opisane powyżej korzystne zmiany w sytuacji majątkowej i możliwościach zarobkowych pozwanego Sąd uznał za uzasadnione ponowne określenie wysokości należnych od pozwanego K. B. alimentów i podwyższenie ich z kwoty po 400 złotych do kwoty po 480 złotych miesięcznie na rzecz małoletniego R. oraz do kwoty po 520 złotych na rzecz małoletniego M.. Należy wskazać, iż zdaniem Sądu pierwszoplanowa okoliczność niniejszej sprawy jest znaczący wzrost kosztów utrzymania małoletnich oraz poprawa sytuacji pozwanego. Nadal w ocenie Sądu to pozwany z uwagi na większe możliwości zarobkowe, wzrost uzyskiwanych dochodów, poprawę sytuacji w zakresie stałych wydatków oraz spełnianie w nikłym zakresie swojego obowiązku alimentacyjnego w drodze osobistych starań winien w większym zakresie niż matka małoletnich spełniać swój obowiązek alimentacyjny. Nie może on być jednak obciążany całością wskazanego obowiązku, niejako za matkę dzieci, która obecnie nie może znaleźć pracy. Stąd też Sąd przyjął, iż udział pozwanego w ponoszeniu kosztów utrzymania małoletnich winien wynosić odpowiednio kwotę 480 złotych i 520 złotych. Odpowiada to jego części ustalonej w oparciu o usprawiedliwione potrzeby małoletnich oraz jego możliwości zarobkowe. W pozostałym zakresie koszty te winna ponosić M. B. (2). Zdaniem Sądu podejmowane przez nią starania dotyczące znalezienia pracy, przynosiły pozytywne rezultaty w przeszłości i w końcu mogą zakończyć się trwałym powodzeniem i będzie ona w stanie realizować swój obowiązek alimentacyjny. Obecny brak pracy nie może stanowić zaś uzasadnienia do obciążania pozwanego alimentami poza zakres wyznaczony przez jego możliwości zarobkowe, zwłaszcza, że zgodnie z twierdzeniami matki powodów w następnym miesiącu otrzyma świadczenie związane z udziałem w programem realizowanym przez Urząd Pracy.

Zdaniem Sądu kwota zasądzonych alimentów pozostaje również w granicach możliwości zarobkowych pozwanego K. B.. W 2014 r. kwota 800 złotych zasądzonych na rzecz małoletnich powodów alimentów przy przyjęciu wynagrodzenia pozwanego netto 2367 złotych (bez mundurówki, świadczeń wczasów pod grusza i dodatku mieszkaniowego) stanowiła 33,79 % wynagrodzenia pozwanego. W przypadku obecnie zaś ustalonych alimentów w łącznej kwocie 1000 złotych i przyjęciu wynagrodzenia miesięcznego pozwanego (bez mundurówki, świadczeń wczasów pod grusza i dodatku mieszkaniowego) na kwotę 3076 złotych netto (2981 złotych + kwota 95 złotych średnio miesięcznie z tytułu wyjazdu na poligon) stanowić będzie 32,50 % wynagrodzenia pozwanego. Realnie więc ciężar ponoszonych przez pozwanego świadczeń alimentacyjnych na rzecz synów jest nawet niewiele mniejszy niż w 2014 r., nawet bez uwzględnienia zmniejszonej kwoty stałych wydatków.

Uwzględniając, iż podwyższenie kwoty alimentów z dniem wniesienia pozwu naraziłoby pozwanego na zbyt ciężkie skutki w związku z kumulacją należnych świadczeń i przekraczałoby zakres jego możliwości zarobkowych Sąd uznał za zasadne podwyższenie alimentów od dnia wniesienia pozwu, stosownie do treści art. 316 kpc.

Stąd też Sąd orzekł jak w pkt I i II wyroku oddalając powództwo w pozostałym zakresie (pkt III wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, art. 122 §1 kpc i art. 102 kpc. W szczególności Sąd działając na podstawie art. 122 kpc zasądził od pozwanego na rzecz powodów odpowiednie w stosunku do wyniku prowadzonego postępowania kwoty części wynagrodzenia pełnomocnika ustanowionego z urzędu (pkt IV i V wyroku). Pozostałe koszty związane z udziałem pełnomocnika ustanowionego z urzędu (w części proporcjonalnie odpowiadającej przegranemu roszczeniu) Sąd zasądził ze Skarbu Państwa (pkt VI i VII). Pozostałe koszty procesu Sąd wzajemnie zniósł w oparciu o art. 102 kpc.

O kosztach sądowych w pkt IX Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz. U. 2010 r. Nr 90 poz. 594 z późn. zm.) uwzględniając częściowe uwzględnienie żądania powodów.

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.

/SSR Robert Kłosowski/